

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ЗАЕДНО ЗА ВСЯКО ДЕТЕ“

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Основни приоритети в работата на Министерството на образованието и науката (МОН) са пълният обхват и включването на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст в образователната система, както и осигуряването на равен достъп до образование на всички деца и ученици. Съгласно чл. 2, ал. 2 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) участниците в образователния процес са децата, учениците, учителите, директорите и другите педагогически специалисти, както и родителите. В чл. 3, ал. 2, т. 11 от ЗПУО е изведен принципът на ангажираност на държавата, общините и юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, родителите и други заинтересовани страни и диалога между тях по въпросите на образованието. Нормативната уредба осигурява прилагането на нов подход и въвеждането на интегрирана политика, изискваща синхронизирани усилия на заинтересованите страни, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и учениците в Република България.

За обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст Министерският съвет прие Постановление № 100 от 08.06.2018 година, изм. и доп. с ПМС № 259/14.10.2019 г., с което създаде постоянно действащ Механизъм. Механизмът регламентира дейността на екипите за обхват и функциите на отделните институции на национално, регионално и общинско ниво в процеса на обхващане и включване на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст, които не са обхванати в образователната система и за които има риск от отпадане от училище и детска градина. За реализиране целите на Механизма водещ е процесът на междуинституционалното сътрудничество, в който специално място имат училищата и детските градини, регионалните управления на образованието (РУО) и общините. Съвместните усилия на членовете от междуинституционалните екипи за обхват са ключови и за привличането на родителите като партньори за предотвратяване на отпадането на децата и учениците от образователната система.

В Информационната система за реализация на Механизма (ИСРМ), която предоставя интегрирана електронна среда и инструментариум за обмен на информация между ангажираните институции и структурите им на различни нива за осигуряване на целия процес на взаимодействие, от края на 2020 година са интегрирани всички училища, детски градини и РУО с осигурен постоянен достъп. Пълен достъп до ИСРМ имат и общините, но към момента той е временен. Досега достъпът на общините се осигурява безвъзмездно от разработчика на системата и по тази причина може да бъде преустановен по всяко време. Във връзка със законоустановената отговорност на органите на местното самоуправление да осигуряват и контролират обхвата на подлежащите на задължително предучилищно и училищно образование деца и ученици общините са основни партньори на образователните институции за устойчивото прилагане на Механизма. Тяхното ключово място в дейността на екипите за обхват за увеличаване обхвата на децата, включени в предучилищното образование, се засилва съществено с въведеното със Закона за изменение и допълнение на ЗПУО (обн., ДВ, бр. 17 от 2020 г.) задължително предучилищно образование и за децата, навършили 4 години.

В съответствие с общата и специфичните цели на програмата е предвидена реализация на дейности в два тематични модула:

Модул 1 „Подпомагане на екипите за обхват“ – 2 490 000 лв.

Дейност 1 – 100 000 лв.

Дейност 2 – 2 390 000 лв.

Модул 2 „Добри практики за взаимодействие с родителите на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст – 100 000 лв.

Срок на програмата – 2021 година.

Общ бюджет на програмата – 2 590 000 лв.

2. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

2.1. Обща цел

Повишаване ефективността в работата на образователните институции по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст и подобряване на достъпа до предучилищно и училищно образование чрез поддържане на активно и

устойчиво междуинституционално взаимодействие за създаване на благоприятна образователна среда.

2.2. Конкретни (специфични) цели

- Подпомагане дейността на екипите за обхват по подбор и прилагане на мерки за обхващането и включването на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст.

- Подобряване на комуникацията между представителите на различните институции, участващи в екипите за обхват, включително чрез Информационната система за реализиране на Механизма (ИСРМ).

- Включване на общините с постоянен достъп до ИСРМ за трайно осигуряване процеса на обмен на информация и взаимодействие между ангажираните институции.

- Осигуряване ефективна комуникация с обществеността и публичност на процеса по обхващане и включване на децата и учениците в образователната система.

- Ангажиране на родителите и другите членове на семействата в процеса на обхващане и включване на децата и учениците в системата на предучилищното образование и училищното образование и повишаване възпитателния потенциал на семейството.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Подкрепени екипи в дейностите по подбор и прилагане на мерките за обхващането и включването на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст.

2. Подобрена комуникация между представителите на различните институции, участващи в екипите за обхват.

3. Осигурена постоянна връзка на общините към централизираната облачно базирана конзола на ИСРМ за реализиране на процеса по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст от образователната система.

4. Ефективна комуникация с обществеността и публичност на процеса по обхващане и включване на децата и учениците в образователната система.

5. Включени родители/семейства в процеса на обхващане и включване на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование и повишен възпитателен потенциал на семейството.

4. ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Програмата се изпълнява на територията на цялата страна.

5. БЕНЕФИЦИЕНТИ

По модул 1 „Подпомагане на екипите за обхват“: Министерството на образованието и науката, училища, детски градини, регионални управления на образованието, общини.

По модул 2 „Добри практики за взаимодействие с родителите на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст“: държавни и общински детски градини и училища.

Изисквания на програмата

1. Програмата е насочена към държавни и общински детски градини и училища, към РУО и към общините.

2. Дейностите по програмата следва да осъществяват взаимодействие между институциите и родителската общност за прилагане на интегриран подход при реализирането на мерки за подобряване на обхвата на децата и учениците и включването им в системата на предучилищното и училищно образование.

3. Организиране на дейности за активно сътрудничество по модела на Механизма за обхват, създаден с ПМС № 100/08.06.2018 г., изм. и доп. с ПМС № 259/14.10.2019 г.

4. Бенефициентите са задължени да спазват спецификата на модулите и дейностите, както и на заложените изисквания.

6. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

6.1. По модул 1 „Подпомагане на екипите за обхват“:

Дейност 1. Дейностите са насочени към подпомагане на екипите за обхват, РУО и общините за осъществяване на взаимодействието между институциите при извършване на следното:

- организиране, координиране и контрол на изпълнение на работата на екипите с участието на представители на различните институции;
- разработване и прилагане на комплекс от мерки за всяко дете и ученик, които са идентифицирани като необхванати, отпаднали или застрашени от отпадане от образователната система, и взаимодействие с компетентните институции за прилагане на интегриран подход;

- подкрепа и популяризиране на работата на членовете на екипите за обхват и на постигнатите конкретни резултати от работата на тези екипи.

Дейност 2. Осигуряване на постоянен достъп до ИСРМ на общините за изпълнение на задълженията им по чл. 5, ал. 4 от ПМС № 100 от 08.06.2018 година чрез осигуряване на лицензи, които дават възможност за постоянна връзка към централизираната облачно базирана конзола на ИСРМ.

Условия и ред за финансиране и допустими разходи

Дейност 1. по модул 1 „Подпомагане на екипите за обхват“

- Осигуряване на подкрепа за реализиране на дейностите на екипите за обхват, включително разходи за командировка на екипите за обхват за осъществяване на мярка „Посещение на адрес“ съгласно Наредбата за командировките в страната и за закупуване на карти/билети за градския транспорт за времето на обходите на членовете на екипите за обхват в рамките на населеното място, когато не се ползват правата по Наредбата за командировките в страната;

- Организиране от РУО и провеждане на междуинституционални срещи на областно и/или общинско ниво с участието на представителите на екипите за обхват с цел обсъждане и решаване на организационни и методически въпроси за повишаване ефективността на работата на екипите;

- Изготвяне и разпространяване на информационни материали, подпомагачи дейността на екипите за запознаване на родителите и обществеността с мерките за обхващането и включването на децата и учениците в образователната система – печатни материали, видеоматериали, аудиоматериали.

- Максималната стойност за финансиране на заявка е **3 500 лв.**

- Не се финансират следните разходи:

- средства за квартирни разходи;
- за които повече от 80% от посещенията са извършени с участието на представители на по-малко от 3 институции от екипа за обхват;

- не са регистрирани в ИСРМ.

Дейност 2. по модул 1 „Подпомагане на екипите за обхват“:

Включване на 265 общини с постоянен достъп до ИСРМ чрез осигуряване по един лиценз за всяка община.

Условия и ред за участие

Дейност 1. по модул 1 „Подпомагане на екипите за обхват“:

Обобщените заявки се изготвят от РУО и се регистрират в създадената за целта платформа в срок до 30 дни от публикуването на националната програма на интернет страницата на Министерството на образованието и науката, въз основа на:

- заявките от директорите на държавните и общинските училища и детски градини за планираните средства за изпълнение на мярка „Посещение на адрес“ за 2021 година за работата на членовете на екипите от съответните институции;
- предложения от ръководителите на екипите за обхват за планираните разходи за изпълнение на мярка „Посещение на адрес“ за 2021 година от членовете на екипите за обхват на територията на областта, с изключение на членовете на екипите от училищата и детските градини;
- утвърдена от началника на РУО план-сметка за:
  - разходите за подкрепа и популяризиране на работата на членовете на екипите за обхват и на постигнатите резултати от работата на тези екипи;
  - междуинституционални срещи на областно и/или общинско ниво с участието на представителите на екипите за обхват.

Когато общата стойност на подадените заявки превишава утвърдения бюджет по дейността, сумата, с която кандидатстват бенефициентите, се намалява пропорционално до достигане размера на разполагаемите средства.

Установените след осъществен мониторинг неправомерно разходвани финансови средства се възстановяват от бенефициентите в срок до 30 дни след установяване на неправомерния разход по ред, определен от МОН.

За целите на отчитането и контрола на разходите бенефициентите водят аналитична отчетност, с която разходите по модул „Подпомагане на екипите за обхват“ могат да се проследят и отграничат от останалите разходи на бенефициента.

Дейност 2. по модул 1 „Подпомагане на екипите за обхват“

Министерството на образованието и науката внедрява, създава, развива, поддържа и управлява ИСРМ. Доколкото Информационната система за реализация на Механизма е разработена по възлагане на Министерството на образованието и науката, което осигурява функционирането ѝ чрез договорни отношения с разработчика, лицензирането на достъпа на общините до системата може да се осигури единствено чрез възлагане от страна на Министерството на доставката на допълнителни лицензи, въз основа на действащо рамково споразумение, сключено по реда на Закона за обществените поръчки.

В тази връзка и предвид определените в Механизма задължения на кметовете на общините по междуинституционалния обмен на информация и взаимодействие, които се реализират чрез ИСРМ не се предвижда процедура за кандидатстване. Чрез финансиране на дейност. 2 по модул 1. „Подпомагане екипите за обхват“ ще бъдат осигурени лицензи за постоянен достъп до ИСРМ на всички 265 общини на територията на страната.

Етапи на финансиране

Дейност 1. по модул 1 „Подпомагане на екипите за обхват“:

Началникът на РУО назначава комисия за изпълнението на националната програма „Заедно за всяко дете“. В състава ѝ се включват двама представители на РУО и един представител на съответната община, определен от кмета на общината. РУО изготвят графици за работата на екипите за обхождане на децата и учениците съвместно с другите институции.

Комисията в РУО най-късно до 5 дни от публикуването на националната програма на интернет страницата на Министерството на образованието и науката информира по подходящ начин училищата и детските градини за възможността, начина и срока за подаване на заявки за Дейност 1. по модул 1.

Директорите на държавните и общинските детски градини и училища въвеждат в онлайн платформа за кандидатстване по национални програми за развитие на образованието (Платформата) необходимата информация за планираните средства по модула за 2021 година за членовете на екипите от съответната институция в срока, определен от комисията в РУО.

Комисията обобщава информацията, качена в Платформата за областта и въвежда в нея информация за финансиране по дейностите на базата на планираните средства от институциите и от РУО за 2021 година в срок до 30 дни от публикуването на националната програма.

Оценяване на заявените предложения

Със заповед на министъра на образованието и науката в МОН се назначава Национална комисия за организиране, координиране, мониторинг и контрол на изпълнението на националната програма „Заедно за всяко дете“.

Комисията разглежда качените в Платформата заявки от РУО, обобщава ги и подготвя доклад с предложение до министъра на образованието и науката за финансирането на тези разходи, които отговарят на изискванията на програмата.

Националната комисия в МОН в десетдневен срок след крайния срок за въвеждане на заявките от РУО предлага на министъра на образованието и науката да одобри финансирането на Дейност 1 по модул 1 „Подпомагане на екипите за обхват“.

Одобренията от министъра на образованието и науката средства за финансиране се предоставят, както следва:

- на съответното РУО – заявените средства извън тези за училищата и детските градини;
- на съответните училища/детски градини – за членовете на екипите от тези институции.

Критерии за оценка:

- брой екипи за обхват от областта;
- брой обходи на екипите за обхват;
- брой инициативи по модула в областта;
- брой и вид на информационните материали.

Не се одобряват заявки, които:

Не отговарят на целите и обхвата на Дейност 1;

Не са въведени в определения срок.

Документацията, която удостоверява провеждането на дейността, се съхранява в РУО за срок от 3 години.

Дейност 2. по модул 1 „Подпомагане на екипите за обхват“:

Средствата се предоставят на Министерството на образованието и науката, на което се възлага да осигури лицензирането на достъпа на общините до ИСРМ въз основа на действащо рамково споразумение, сключено по реда на Закона за обществените поръчки.

6.2. Модул 2. „Добри практики за взаимодействие с родителите на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст“

Описание на дейността:

Допустими кандидати по модула са държавни и общински детски градини и училища. Средствата по модула са за финансиране на взаимодействието на екипите за обхват с родители и другите членове на семействата; за организиране на дейности за привличането и ангажирането на всички заинтересовани страни към процеса на обхващане и задържане на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование.

Допустими дейности:

- Информационни кампании за ролята на образованието на децата и учениците сред родителите и общността, в която живеят децата;
- Дейности за приобщаване на родители/семействата към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца чрез обучения, групови тренинги, лектории и др.;
- Обучения за родителите за разпознаване, превенция и предотвратяване на негативни прояви между децата и учениците – дискриминация, агресия, насилие, тормоз и др.;
- Организиране на инициативи за популяризиране на добри практики във взаимодействието на институциите за обхващане и включване на деца и ученици в образование.

Принципи на финансиране:

Бенефициенти по модула са държавни и общински училища и детски градини.

Бенефициентите могат да възлагат изпълнението на обучителните дейности на изпълнители с доказан опит по изпълнението на посочените в заявката дейности.

Всеки от допустимите бенефициенти може да кандидатства само с една заявка по модула.

Допустимо финансиране:

Максимална допустима стойност на дейностите в подадената от бенефициента заявка – **2 500 лв.**

Процедури и срокове за кандидатстване, оценяване и класиране

РУО най-късно до 5 дни от публикуването на националната програма на интернет страницата на Министерството на образованието и науката информира по подходящ начин училищата и детските градини за възможността, начина и срока за подаване на заявки по модул 2.

В срок до 2 месеца от одобряването на програмата бенефициентите въвеждат в онлайн платформа за кандидатстване по национални програми за развитие на образованието (Платформата) необходимата информация.

Оценяване на заявените предложения

Оценяването и класирането на заявките се извършва от Национална комисия за

организиране, координиране, мониторинг и контрол на изпълнението на националната програма „Заедно за всяко дете“ в срок от 10 дни след крайния срок за кандидатстване. Националната комисия предлага на министъра на образованието и науката за одобряване списъка с класираните бенефициенти.

Когато общата стойност на подадените заявки превишава утвърдения бюджет по дейността, сумата, с която кандидатстват бенефициентите се намалява пропорционално до достигане размера на разполагаемите средства.

Установените след осъществен мониторинг неправомерно разходвани финансови средства се възстановяват от бенефициентите в срок до 30 дни след установяване на неправомерния разход по ред, определен от МОН.

Етапи на финансиране

След одобряването на списъка с класираните бенефициенти от министъра на образованието и науката МОН предоставя на бенефициентите одобрените средства.

Документацията, която удостоверява изпълнението на модула, се съхранява в бенефициента за срок от 3 години.

Критерии за оценка:

- брой на обхванатите родители в процеса на информиране;
- брой информационни дейности за популяризиране ролята на образованието.

Не се финансират заявки, които:

- са въведени след крайния срок за подаването им в МОН;
- не са попълнени според изискванията по модула;
- не съответстват на допустимите дейности по модула.

7. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА И ИНДИКАТИВНИ ПАРАМЕТРИ

7.1. По изпълнение на модул „Подпомагане на екипите за обхват”

- Намаляване относителния дял на необхванатите деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст вследствие дейностите на екипите, финансирани по модула.

- Подобрена комуникация между представителите на различните институции, участващи в екипите за обхват, в резултат от проведени междуинституционални срещи и други дейности за повишаване на ефективността на работата на екипите за обхват – брой проведени срещи и дейности.

- Информираност на родителите и обществеността в резултат от дейности/информационни кампании за разпространяване на информационните материали – брой проведени кампании.

7.2. По изпълнение на модул **„Добри практики за взаимодействие с родителите на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст“:**

- Брой родители, участвали в дейностите по модула;
- Брой информационни дейности и дейности за обучение на родителите.

Бенефициентите въвеждат в Платформата окончателния отчет на средствата по реализация на дейностите по програмата в срок до 10.12.2021 г.

Окончателният отчет за изпълнението на националната програма „Заедно за всяко дете“ се изготвя след представянето на всички отчети от бенефициентите по двата модула не по-късно от 31.01.2022 г.

8. МОНИТОРИНГ

Националната комисия от МОН осъществява мониторинг върху изпълнението на програмата чрез:

- текущи проверки на място за ефективността от прилагането и разпространяването на добрите практики, финансирани по националната програма “Заедно за всяко дете“;
- проверки на документи, качени в Платформата, като при необходимост се изисква допълнителна информация;
- анкети, срещи, разговори с учители, ръководства на училищата и детските градини, педагогически съветници и родители.

Разходите за мониторинг по националната програма „Заедно за всяко дете“ са 1% от средствата по програмата.

9. ДЕМАРКАЦИЯ

Средствата по програмата не могат да се използват за дейности, финансирани от фондовете на Европейския съюз и друго национално финансиране.